

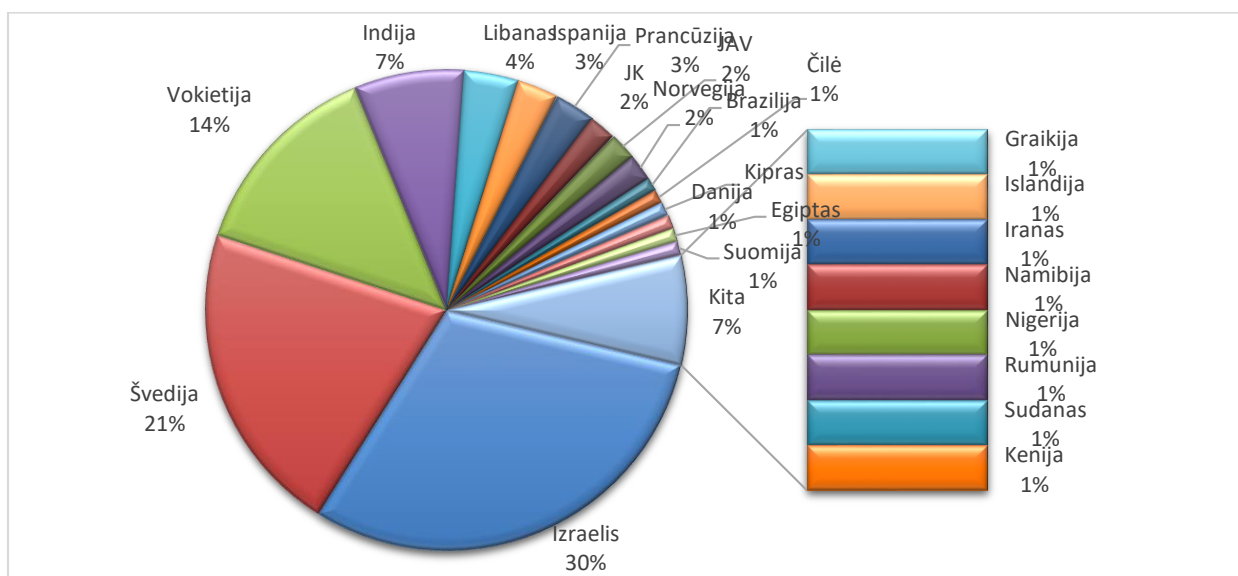
LSMU užsienio studentų prisitaikymo prie universiteto gyvenimo tyrimas

2019 m. spalio mėn. įvykdytas prisitaikymo prie universiteto gyvenimo tyrimas LSMU antro kurso užsienio studentų gretose.

Tyrimo tikslas – ištirti antro kurso užsienio studentų psichologinio prisitaikymo ypatybes, taip pat – palyginti studentų psichologinį prisitaikymą su jų numatytais psichologinio prisitaikymo lūkesčiais vos įstojus bei su ankstesnių metų studentų prisitaikymo rodikliais.

Apklausti 108 18-28 metų antro kurso studentai; 98 studentai buvo iš Medicinos fakulteto, 5 iš Veterinarinės medicinos fakulteto ir 4 iš Odontologijos fakulteto ir 2 iš Slaugos fakulteto. 63 apklaustų studentų buvo moterys, 46 – vyrai.

Apklausti studentai yra atvykę iš 24 skirtingų šalių, daugiausiai – iš Izraelio, Švedijos, Vokietijos ir Indijos (žr. 1 pav.).

1 pav. Tyrime dalyvavusių studentų pasiskirstymas pagal šalis, iš kurių jie atvyko.

Tyrimo metu pagrindinis dėmesys buvo skiriamas pirmo kurso medicinos, veterinarinės medicinos, odontologijos ir slaugos studentų psichologinio prisitaikymo analizei, naudojant Studentų prisitaikymo prie universiteto klausimyną (Student adaptation to college questionnaire, SACQ). Klausimyną sudaro 67 klausimai keturiose skalėse: akademinio prisitaikymo, socialinio prisitaikymo, asmeninio-emocinio prisitaikymo ir prisirišimo prie universiteto. Klausimynas vertina studentų prisitaikymą atitinkamose studentiško gyvenimo sferose. Pildydami klausimyną tiriamieji turėjo įvertinti kiekvieną teiginį ir pažymėti, kiek kiekvienas iš paminėtų teiginių jiems tinka vertinami 9 balų Likerto skale. „1“ skalėje reiškia, jog su teiginiu tiriamasis „visiškai nesutinka“, o „9“ reiškia, kad su teiginiu tiriamasis „labai sutinka“. Skalės apskaičiuojamos susumavus visus skalės balus. Kuo didesnis skaičius, tuo tam tikros rūšies prisitaikymas universitete yra geresnis.

Akademinio prisitaikymo skalė matuoja studento sėkmę susitvarkant su akademiniais reikalavimais ir apima motyvaciją mokytis, motyvacijos pritaikymą tenkinant universiteto reikalavimus, akademinio funkcionavimo efektyvumą bei pasitenkinimą akademinė aplinka. Šią subskalę sudaro 24 teiginiai. Žemi šios skalės rodikliai rodo studijų sunkumus, kurie susiję su prastais akademiniais rezultatais, prastu pasirengimu mokykloje, kontrolės sunkumais reguliuojant savo pastangas dėl rezultatų, nestabiliais tikslais, nerealistišku savęs vertinimu.

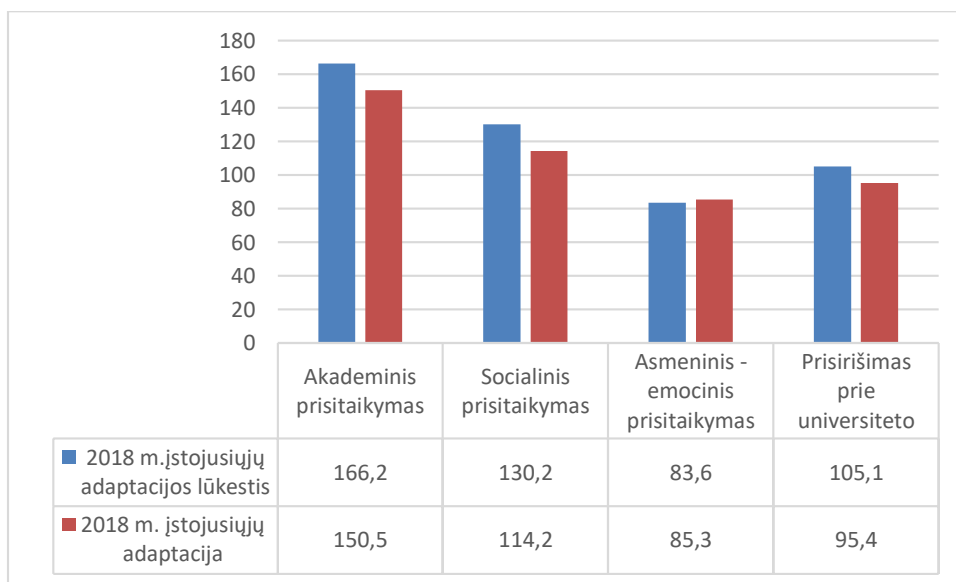
Socialinio prisitaikymo skalė vertina studentų sėkmę tarpasmeniniuose reikalavimuose susijusiuose su universiteto gyvenimu. Ši skalė apima socialines veiklas, įsitraukimą į santykius universitete, namų ilgesį ir pasitenkinimą socialiniais universiteto aplinkos aspektais. Šią subskalę sudaro 20 teiginių. Žemi rezultatai susiję su menkesniu dalyvavimu socialinėse veiklose universitete, prastesniais bendravimo įgūdžiais, sunkumais įtvirtinant savo savarankiškumą, namų ilgesiu ir vienišumu, socialiniu distresu ir socialinio palaikymo neturėjimu.

Asmeninio-emocinio prisitaikymo skalė telkiasi ties psichologine studento būseną prisitaikymo prie universiteto proceso metu. Matuojamas psichologinio diskomforto laipsnis ir polinkis į psichologinių problemų somatizaciją (psichologinių problemų pasireiškimą per fiziologinius simptomus). Skalę apima psichologinės ir fizinės gerovės vertinimas. Šią subskalę sudaro 15 teiginių. Prasti šios skalės rezultatai siejami su naudojimosi psichologinėmis

paslaugomis, teikiamomis universitete, priklausymu nuo kitų žmonių, prastesniais psichologinio atsparumo ištekliais ir apskritai prastesne psichologine gerove, kuri gali lemti nerimo, depresijos ar kitokius sutrikimus.

Prisirišimo prie universiteto skalė matuoja studento įsipareigojimo išsilavinimo-instituciniams tikslams laipsnį ir ištikimybę universitetui, kurį jis pasirinko studijoms. Vertinamas subjektyvus ryšys tarp universiteto ir studento. Skalė susideda iš jausmų apie pasitenkinimą sprendimu studijuoti apskritai vertinimo bei jausmų apie pasitenkinimą konkrečiu universitetu vertinimo. Šią subskalę sudaro 15 teiginių. Žemi šios skalės rezultatai prognozuoja nepasitenkinimą universiteto patirtimi ir didina studijų nutraukimo tikimybę.

2 pav. pateikti palyginti prisitaikymo rodmenų vidurkiai, skaičiuoti pirmą kartą, studentams ką tik atvykus studijuoti ir po metų.

2 pav. Prisitaikymo rodmenų vidurkiai, skaičiuoti studentams tik atvykus studijuoti į universitetą (lūkesčiai) ir antrųjų metų pradžioje (skaičiuoti realūs esamo prisitaikymo rodikliai).

Lyginant tik ką įstojusiųjų studentų prisitaikymo lūkesčių duomenis su antrųjų metų pradžioje tirtu prisitaikymo prie universiteto gyvenimo duomenimis (žr. 2 pav.), matome, jog

akademiniškas prisitaikymas, socialinis prisitaikymas, vidurkis ir prisirišimas prie universiteto buvo įvertinti geriau prasidedant studijoms nei mokslo metų gale ($p < 0,05$). Tuo tarpu asmeninio - emocinio prisitaikymo vertinimas antraisiais metais yra netgi geresnis, nei tik įstojus, tačiau šis skirtumas nėra statistiškai reikšmingas ($p > 0,05$).

Dėl mažo Odontologijos, Slaugos ir Veterinarinės medicinos programų studentų skaičiaus, neįmanoma apskaičiuoti skirtumų tarp skirtingų specialybių studentų.

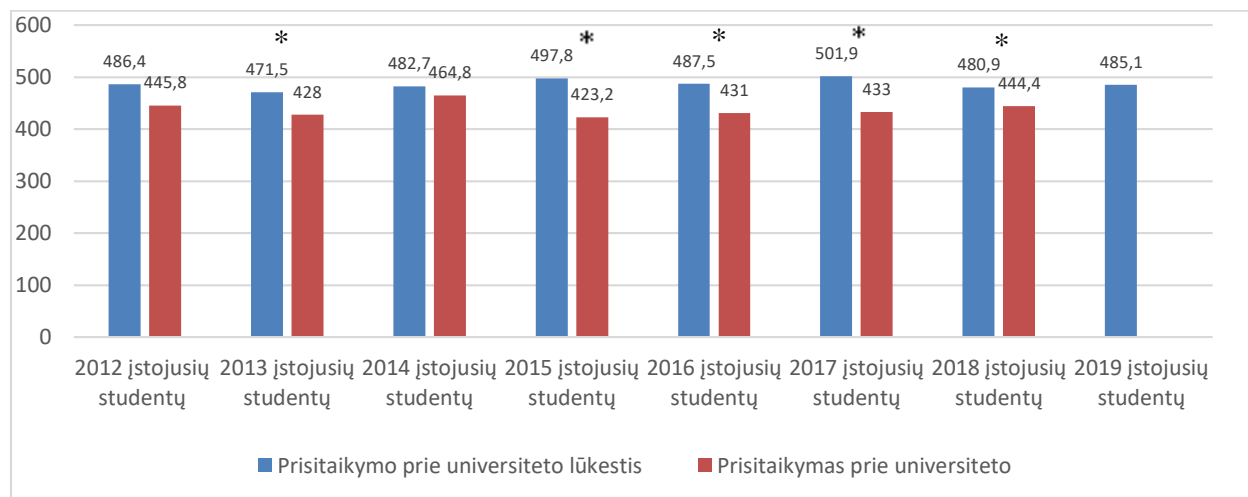
Kiti pastebėjimai:

Analizuoti studentų atsakymai į atskirus anketos klausimus. Palyginus su kitais teiginiais, žemesniais balais studentai vertina teiginius apie neformalų bendravimą su dėstytojais, taip pat apie gyvenimą bendrabutyje bei užklasinę veiklą, siūlomą universitete ir teigia esantys mažai į ją įsitraukę.

Aukščiausiais balais studentai įvertino teiginius „Aš žinau, dėl ko aš esu universitete ir ko aš čia siekiu“, „Gauti universiteto išsilavinimą man labai svarbu“, „Aš reguliariai lankau paskaitas“, didžioji dauguma studentų taip pat negalvoja apie universiteto metimą.

3 paveiksle galima matyti 2018 metais įstojusių užsienio studentų bendrą prisitaikymo prie universiteto gyvenimo balą, jo palyginimą su turėtais prisitaikymo lūkesčiais bei su ankstesnių metų duomenimis. Kaip matome 2018 m. įstojusių studentų prisitaikymo prie universiteto rodiklis yra aukštesnis nei 2017 m., 2016 m. ar 2015 m. įstojusių studentų rodiklis. Taip pat galima matyti, kad nuo 2015 m. šis rodiklis kiekvienais metais auga.

Galiausiai 3 pav. galima matyti, jog 2019 metais įstojusių studentų prisitaikymo prie universiteto lūkestis yra kiek aukštesnis nei 2018 metais įstojusių studentų.

Pastaba: * $p < 0,05$, skiriasi 2013 m., 2015 m., 2016 m., 2017 m. ir 2018 m. įstojusių studentų lūkesčių ir prisitaikymo prie universiteto gyvenimo rodikliai.

3 pav. Užsienio studentų prisitaikymo prie universiteto lūkesčių palyginimas su realiu prisitaikymu prie universiteto 2012–2019 m.

Pagrindinės išvados

1. 2018 m. įstoję antro kurso studentai pasižymi pakankamai geru prisitaikymu prie universiteto gyvenimo. Studentai yra tinkamai prisitaikę prie akademinų reikalavimų ir turi pakankamai adekvatų asmeninį bei socialinį gyvenimą.
2. Nuo 2015 m. kiekvienais metais auga studentų prisitaikymo prie universiteto rodiklis.
3. Akademinis prisitaikymas, socialinis prisitaikymas ir prisirišimas prie universiteto buvo įvertinti geriau, kai studentai numatė šiuos rodmenis mokslo metų pradžioje nei mokslo metų pabaigoje. Asmeninis – emocinis prisitaikymas buvo vertinamas panašiai pirmųjų ir antrųjų mokslo metų pradžioje.

4. Kaip ir ankstesniais metais, studentai palyginus mažesniais balais įvertino neformalų kontaktą su dėstytojais, gyvenimą bendrabutyje, užklausinę veiklą universitete bei įsitraukimą į ją.
5. Aukščiausiais balais studentai įvertino teiginius „Aš žinau, dėl ko aš esu universitete ir ko aš čia siekiu“, „Gauti universiteto išsilavinimą man labai svarbu“, „Aš reguliariai lankau paskaitas“, taip pat dauguma studentų negalvoja apie universiteto metimą.

Siūlymai

1. Toliau skatinti studentų dalyvavimą socialinėje ar sportinėje universiteto siūlomoje veikloje, organizuoti jiems patrauklias užklausines veiklas, organizuoti renginius bei kitas užklausines veiklas, skleisti informaciją anglų kalba apie universitete veikiančias studentiškas organizacijas ir organizuojamas veiklas.
2. Gerinti gyvenimo sąlygas universiteto bendrabutyje.
3. Gerinant studentų asmeninį-emocinį prisitaikymą prie universiteto, organizuoti studentų psichologinio atsparumo grupes.
4. Suorganizuoti renginius, kurių metu būtų pristatoma psichologinės pagalbos gavimo galimybės universitete.
5. Dėstytojams ir kitiems universiteto darbuotojams organizuoti mokymus apie tarptautinių studentų adaptaciją, jų psichologinę gerovę ir pagalbą bei jos prieinamumą universitete ir už jo ribų.